

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Ion Druță

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Victor Burduh

Ala Cobăneanu

examinând cererea lui Vasile Stropșa cu privire la sesizarea Curții
Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Vasilisei Tronciu
împotriva lui Vasile Stropșa cu privire la constatarea faptului acceptării
succesiunii, recunoașterea valabilității testamentului, repunerea în termenul de
prescripție extinctivă, anularea testamentului și la

cererea reconvențională a lui Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Liliana
Baghici împotriva Vasilisei Tronciu cu privire la constatarea faptului acceptării
succesiunii și anularea testamentului

constată:

La 29 septembrie 2016, Vasilisa Tronciu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Vasile Stropșa, persoane interesate IFS Hîncești și notarul
public Veronica Macar cu privire la repunerea în termen, constatarea faptului
acceptării succesiunii, recunoașterea valabilității testamentului nr. 25 din 27
decembrie 2010 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești, declararea nulității
testamentului perfectat pe numele lui Vasile Stropșa înregistrat la notarul public
Veronica Macar cu nr. 421 din 14 februarie 2002.

La 7 decembrie 2016, Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Liliana
Baghici a depus cerere reconvențională împotriva Vasilisei Tronciu, persoane
interesate IFS Hîncești și notarul public Veronica Macar cu privire la constatarea
faptului acceptării succesiunii, declararea nulității testamentului nr. 25 din 27
decembrie 2010 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești și constatarea
locului deschiderii succesiunii după decesul Vasilisei Stropșa – XXXXX.

Prin hotărârea din 4 octombrie 2017 a Judecătoriei Hîncești sediul Central, a
fost admisă acțiunea depusă de Vasilisa Tronciu.

A fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Vasilisa Tronciu după
decesul bunicii Vasilisa Stropșa decedată la 28 decembrie 2010.

A fost constatat că testamentul nr. 421 din 14 februarie 2002 pe numele lui

Vasile Stropșa este nul din data întocmirii testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 pe numele Vasilisei Tronciu.

A fost respinsă cererea reconvențională depusă de Vasile Stropșa ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost ridicată cauza de la examinare în ordine de apel și remisă Judecătoriei Hîncești sediul Central pentru pronunțarea unei hotărâri suplimentare.

Prin hotărârea suplimentară din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul Central, a fost constatată valabilitatea testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 autentificat de secretarul Consiliului comunal Pașcani r-nul Hîncești, Sofia Toma.

Prin decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Vasile Stropșa, casată hotărârea din 4 octombrie 2017 și hotărârea suplimentară din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul Central, încheierile din 27 iulie 2018 și 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul Central și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de prescripție extinctivă înaintată de Vasilisa Tronciu.

A fost respinsă cerința formulată de Vasilisa Tronciu cu privire la anularea testamentului perfectat pe numele lui Vasile Stropșa înregistrat de notarul public Veronica Macar cu nr. 421 din 14 februarie 2002 ca fiind depusă cu omiterea neîntemeiată a termenului de prescripție extinctivă.

Au fost respinse cerințele formulate de Vasilisa Tronciu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii rămase după decesul defunctei Vasilisa Stropșa de către Vasilisa Tronciu, recunoașterea valabilității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești ca fiind neîntemeiate.

A fost admisă cererea reconvențională înaintată de Vasile Stropșa.

A fost declarat nul testamentul nr. 25 din 27 decembrie 2010 întocmit pe numele Vasilisei Tronciu de către secretarul Consiliului comunal Pereni r-nul Hîncești, Sofia Toma.

A fost constatat faptul acceptării succesiunii testamentare după defuncta Vasilisa Stropșa de către Vasile Stropșa, cu indicarea locului deschiderii succesiunii în XXXXX.

A fost încasată din contul Vasilisei Tronciu în beneficiul lui Vasile Stropșa suma de 788 de lei cu titlu de taxă de stat și 7000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost corectată eroarea materială din partea motivată a deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierii din 26 aprilie 2018, prin înlocuirea sintagmei din „Stroșa” în „Stropșa”, precum și din „Țapeș Vitalie” în „Tronciu Vasilisa”.

La 19 februarie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Vasilisa Tronciu a declarat recurs împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 29 iulie 2019, Vasile Stropșa a depus cerere cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „...secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului acte notariale

conform Legii cu privire la notariat” stabilite conform art. 39 alin. (1) lit. q) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în redacția până la operarea modificărilor prin Legea nr. 246 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 1 martie 2019, coroborată cu art. 37 lit. d) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, potrivit cărora „persoanele cu funcție de răspundere abilitate ale autorităților administrației publice locale îndeplinesc următoarele acte notariale – autentificarea testamentelor, în redacția până la operarea modificărilor prin Legea nr. 246 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 1 martie 2019, sub aspectul corespunderii dispozițiilor art. 1 alin. (3), 16, 20, 26, 46 din Constituția Republicii Moldova.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea lui Vasile Stropșa.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2) și (3) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Conform §79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de

judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Raportând la caz, prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, constată că condițiile indicate supra, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, sunt întrunite în cererea înaintată de către Vasile Stropșa cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate.

Astfel, la caz se reține că, înaintând prezenta sesizare, Vasile Stropșa a menționat că obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1), lit. a) din Constituție, respectiv urmând a fi sesizată Curtea Constituțională a Republicii Moldova pentru a se expune referitor la verificarea constituționalității sintagmei: „...secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului acte notariale conform Legii cu privire la notariat” stabilite conform art. 39 alin. (1) lit. q) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în redacția până la operarea modificărilor prin Legea nr. 246 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 1 martie 2019, coroborată cu art. 37 lit. d) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, potrivit cărora „persoanele cu funcție de răspundere abilitate ale autorităților administrației publice locale îndeplinesc următoarele acte notariale – autentificarea testamentelor, în redacția până la operarea modificărilor prin Legea nr. 246 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 1 martie 2019, sub aspectul corespunderii dispozițiilor art. 1 alin. (3), 16, 20, 26, 46 din Constituția Republicii Moldova.

În același timp se va reține că excepția este ridicată de către Vasile Stropșa care este parte în procesul civil, la fel, și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale a Republicii Moldova având ca obiect prevederile contestate.

Totodată, se va reține că prevederile legale a căror control constituțional se solicită de Vasile Stropșa sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecății, or, excepția de neconstituționalitate este ridicată asupra dispozițiilor pe care și-au întemeiat poziția sa instanța de apel la emiterea soluțiilor adoptate.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea lui Vasile Stropșa privind sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se admite cererea lui Vasile Stropșa cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea lui Vasile Stropșa, în vederea examinării constituționalității sintagmei „...secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului acte notariale conform Legii cu privire la notariat” stabilite conform art. 39 alin. (1) lit. q) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în redacția până la operarea

modificărilor prin Legea nr. 246 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 1 martie 2019, coroborată cu art. 37 lit. d) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, potrivit căreia „persoanele cu funcție de răspundere abilitate ale autorităților administrației publice locale îndeplinesc următoarele acte notariale – autentificarea testamentelor, în redacția până la operarea modificărilor prin Legea nr. 246 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 1 martie 2019, sub aspectul corespunderii dispozițiilor art. 1 alin. (3), 16, 20, 26, 46 din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Victor Burduh

Ala Cobăneanu